

Claes-Anders Malmberg
är organisations- och
grönytekonsult. Se mer
på www.acama.se

Trendspaning 2011

I år är det tydligt att beställarna har tröttnat på slarv och fusk och kräver bättre uppstyning av inte minst yttre fastighetskötsel. Man satsar resurser på bättre beställarstyrning och projektuppföljning, både i entreprenader och i egen-regiverksamhet.

Den politiska kartan i kommuner och landsting ser delvis annorlunda ut nu efter valet. Det känns som att egen-regiutförande uppgraderas ute i kommunerna, inte minst när det gäller arbeten i den högre delen av värdeskalan.

I stora skötselentreprenader av lågpristyp känner många beställare frustration över att avtalade villkor och standarder inte respekteras utan att lågprisutförarna mer och mer försöker "anpassa avtalet till verkligheten".

På detta följer förstås också fler klagomål om

1. att arbetena inte utförs fackmässigt korrekt
2. åtgärder i form av ökande kontroller och fler besiktningar av opartiska besiktningsmän.

I det sammanhanget är

det inte så konstigt att vissa beställare gärna ser en återgång av vissa tjänster till egen-regiutförande.

Färre extraarbeten i år

Förra vintern blev ruskigt dyr för offentliga och privata beställare i södra Sverige.

Denna vinter ger ingen lättnad, tvärtom. Mer än hälften av alla beställare av grönyte- och fastighetskötsel i södra Sverige måste i år dra in på icke värdehöjande utbyten av markutrustning, och renoveringsarbeten, typ återplanteringar. Inom skötselarbeten får man räkna med färre extrabeställningar.

Högre pris på kompetent arbete

Priset stiger nu på kvalificerade entreprenadtjänster, både i kommersiella kontrakt och i rena konsumententreprenader. Hantverkstjänster har till exempel blivit dyrare eftersom priskänsligheten minskat i och med RUT- och ROT-avdragen. En smygande prisökning har skett sista året.

Medan priset inte ser ut

att stiga på enklare service-tjänster utanför RUT-systemet. Tvärtom. Alla nyetabletrade enmansföretagare och företag med tillgång till billig arbetskraft från låglöneländer bidrar till att behålla pristrycket även under 2011.

Affärsrisken större med å-priser

Affärsrisken i tjänste- och maskinentreprenader har ökat under 2010 genom att allt fler ersättningsregleras med å-priser utifrån olika måttenheter medan timbaserade löpande-räkningsarbeten minskar betydligt.

Man får inte glömma bort hur stor multipliceringseffekten faktiskt är i å-prissatta arbeten. Ta ett å-pris per år och m². Det lilla felet per m²/gång ska multipliceras med det totala antalet m² och med antalet arbetsinsatser per år.

Rena affärer bygger förtroende

Relationer kan däremot gå fort att förstöra. Ett sätt att bränna broar är att ha orena affärer. 2010 har visat upp sidor av bygg- och anlägg-

ningsbranschen som inte är positiva. Tvärtom. 2011 blir rena affärer en eftertraktad och starkt nödvändig egenskap hos de entreprenörer som vill arbeta med seriösa beställare.

Lika viktigt som att utföra ett fackmässigt kompetent arbete, är det att inte ha fingrarna i syltburken eller understödja etiskt och juridiskt felaktiga beteenden. Branschen behöver rena och raka affärer 2011.

Sist men inte minst, hur ser det ut på maskinfronten då?

Jo, det känns som att mångsidighet och driftsäkerhet är två viktiga ord i år. Redskapsbärare med robusta konstruktioner, avsedda för tuffa jobb, är helt rätt att skaffa sig 2011.

Maskinparken måste utnyttjas bättre, få fler drifttimmar per maskin och då behövs fler användningsområden för att kunna nå resultat. Fler och fler upptäcker att maskiner är som dyrast när dom står stilla. ■